

Maribor, 30.3.2018

OBVESTILO 1-2018 – EKO

Spoštovani ekološki pridelovalci!

Zahvaljujemo se vam za poslano prijavo in za izkazano zaupanje do Inštituta KON-CERT Maribor. Zagotavljamo vam, da bomo tudi letos strokovno in dosledno izvajali postopke certificiranja.

V prvem letošnjem obvestilu vas seznanjamo z naslednjimi temami:

- Sprememba zakonodaje
- Sprememba Pravil postopka certificiranja
- Katalog kršitev
- Podatkovna zbirka ekološkega semena
- Seznam dovoljenih sredstev v ekološki pridelavi
- Izvajalci analiz
- Tehnološka navodila za ekološko pridelavo
- Kontrolorji 2018
- Najpogostejša neskladja ob kontrolah v letu 2017
- Nakup neekološko vzrejenih živali
- Uporaba konvencionalnih nerazkuženih semen/sadik brez odobritve kontrolne organizacije
- Najave
- Priprava na kontrolni pregled
- Vodenje evidenc
- Odprava neskladij
- Nепорavnane obveznosti
- Shema Izbrana kakovost za sadje in predelane izdelke iz sadja

1. Sprememba zakonodaje

a) K obstoječemu seznamu Osnovnih snovi iz Priloge II, Pesticidi in proizvodi iz člena 5(1), ki so dovoljena za ekološko pridelavo v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 889/2008, vključno z opisom lastnosti in z navodili za uporabo sta bila dodana **Pivo in Gorčična semena v prahu.**

Seznam odobrenih OSNOVNIH SNOVI: do ažuriranega seznama osnovnih snovi in navodil za njihovo uporabo lahko dostopate preko naše spletne povezave <http://www.kon-cert.si/povezave.html>

b) Izvedbena Uredba Komisije EU št. 2017/2273

9. decembra 2017 je bila objavljena Izvedbena uredba komisije (EU) 2017/2273 o spremembi Uredbe (ES) št. 889/2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov..., ki določa, da se spremeni Uredba 889/2008, in sicer tako, da je »Najvišji odstotek neekološke beljakovinske krme za prašiče in perutnino, dovoljene za obdobje 12 mesecev, 5% za koledarsko leto 2018«.

2. Sprememba Pravil postopka certificiranja

Obveščamo vas, da so člani Certifikacijskega odbora Inštituta KON-CERT Maribor na svoji 1. konstitutivni seji, dne 11.1.2018, sprejeli splošni akt **Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu**, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil ter v obratih javne prehrane (4.1.1) izdaja 24, ki je v uporabi od 19.1.2018 dalje.

Spremembe glede na prejšnjo izdajo so naslednje:

V poglavju 5, stran 2, 2. odstavek se je dopolnil z naslednjimi kriteriji: **'količine zadevnih proizvodov, obseg KMG v ha, leto vključitve v kontrolo, termin kontrole;** briše se alineja število ekoloških proizvodov (pridelanih in predelanih).

V poglavju 5, stran 3, 5. odstavek, dopolnjena vsebina 1. stavka, katerega besedilo se glasi **'Naključni nadzorni kontrolni pregledi se izvedejo na podlagi ocene tveganja pri vsaj 10-ih % vključenih strank in so večinoma nenapovedani.'**

V poglavju 5, stran 3, 6. odstavek se je dodala zadnja 4. alineja, ki se glasi **'kadar stranka poda vlogo na MKGP za izdajo dovoljenja za uporabo neekološke krme.'**

V poglavju 5 se poimenovanje »Katalog sankcij« spremeni v **'Katalog kršitev'**.

V poglavju 7 »Odločitev o izdaji certifikata« se briše prvi stavek in se nadomesti z naslednjim: **'Odgovorna oseba Inštituta za odločanje sprejme odločitev o izdaji certifikata, kadar stranka izpolnjuje zahteve iz:...'**

V poglavju 11, stran 5, se v 1. odstavku dopolni zadnji stavek z naslednjim besedilom: **'Stranko se v dopisu seznaní, da mora takoj prenehati tržiti kmetijske pridelke in živila, za katere ji je bil odvzet certifikat.'**

3. Katalog kršitev

S 1.1.2018 se uporablja novi **Katalogu kršitev ekološke pridelave / predelave na kmetijskih gospodarstvih, Izdaja 17.**

Bistvene spremembe so v terminologiji in pri številu kršitev.

Katalog sankcij se je preimenoval v **Katalog kršitev**, kršitve pa so tri, in sicer: **K1 (manjša kršitev), K2 (večja kršitev) in K3 (huda kršitev).**

o **K1** / potrebno je posredovati dokazila o odpravi kršitve v roku 20 dni od dneva kontrole (pri določenih kršitvah 60 dni za kmetijska gospodarstva prvo leto v preusmeritvi).

o X **K1** / določi se v primeru, ko manjka dokumentacija, potrebno je posredovati dokazila o odpravi kršitve v roku 20 dni od dneva kontrole (pri določenih kršitvah 60 dni za kmetijska gospodarstva prvo leto v preusmeritvi).

X **K2** / izločitev proizvoda, rok za odpravo kršitve na dan opravljene kontrole.

X **K3** / zavrnitev oz. razveljavitev certifikata za vse kmetijske pridelke oziroma živila, rok za odpravo kršitve na dan opravljene kontrole .

Obrazložitev kršitev

K1 Ugotovljena – „manjša“ kršitev

Stranki se določi rok, do katerega mora kršitev odpraviti (poslati pisna dokazila o odpravi). V primeru, da v roku ne pošlje dokazil o odpravi kršitve ali poslana dokazila ne dokazujejo odprave le-te, se jo pisno pozove k ustrezni odpravi in določi nov rok za prejetje pisnih dokazil (kršitev 1 je prešla v kršitev 2). Po prejetju ustreznih dokazil, certifikacijski organ na osnovi pregleda dokazil odloči, ali se stranki izda certifikat ali se odpravo kršitve preveri tudi z dodatnim pregledom.

V primeru, da stranka kršitev ne odpravi (ne pošlje dokazila oziroma niso ustrezna), se stranki certifikat zavrne, oziroma se stranki, ki certifikat ima, razveljavi certifikat v celoti ali delno. Odprava kršitve je tudi takrat, kadar stranka posreduje ustrezna dokazila po preteku roka oz. ob ugovoru.

K2 Ugotovljena „večja“ kršitev

Stranki se zavrne oziroma razveljavi certifikat za posamezne kmetijske pridelke oziroma živila pri pridelavi oziroma predelavi.

K3 Ugotovljena „huda“ kršitev

Stranki se zavrne oziroma razveljavi certifikat za vse kmetijske pridelke oziroma živila pri pridelavi oziroma predelavi.

Namerna kršitev pomeni zavestno kršitev posamezne zahteve Predpisane z Uredbo 834/2007/ES, Uredbo 889/2008/ES, Uredbo 1235/2008/ES in Pravilnika o ekološki pridelavi in predelavi, z razumevanjem in ob zavedanju možnih posledic takšnega dejanja.

Ponavljajoča kršitev pomeni enako kršitev posamezne zahteve, najmanj dvakrat v dveh zaporednih koledarskih letih.

Hude kršitve z dolgoročnimi učinki

Zavrnitev oziroma razveljavitev certifikata za najmanj tri mesece, ker je bila ugotovljena huda kršitev in gre za ponavljajočo kršitev iz naslednjih točk:

- Organizaciji za kontrolo in certificiranje se ne omogoči dostop do objektov v skladu s 67. členom Uredbe Komisije 889/2008;
- Odklonitev kontrole organizaciji za kontrolo in certificiranje;
- Ne vodene nobene evidence predpisane z Uredbo 834/2007, Uredbo Komisije 889/2008, Uredbo 1235/2008 in Pravilnikom o ekološki pridelavi in predelavi;
- Uporaba ionizirajočega sevanja.

Zavrnitev oziroma razveljavitev certifikata za najmanj šest mesecev, ker je bila ugotovljena huda kršitev iz naslednjih točk:

- Označevanje oziroma oglaševanje izdelkov z izrazi iz 23. člena Uredbe 834/2007 in ti proizvodi niso proizvedeni v skladu z Uredbo 834/2007, Uredbo 889/2008, Uredbo 1235/2008 in Pravilnikom o ekološki pridelavi in predelavi;

- Ugotovljena namerna kršitev uporabe ali prisotnosti nedovoljenih snovi – proizvodov.

4. Podatkovna zbirka ekološkega semena

Na spletni strani MKGP je bila 28.2.2018 objavljena ažurirana **Podatkovna zbirka ekološkega semena, semenskega krompirja in vegetativnega razmnoževalnega materiala**, kjer lahko preverite, katera ekološka semena in sadike so na voljo pri slovenskih ponudnikih. Do zbirke lahko dostopate preko naslednje povezave:

http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/kmetijstvo/ekolosko_kmetovanje/podatkovna_zbirka_ekoloskega_semena_na_semenskega_krompirja_in_vegetativnega_razmnozevalnega_materiala/

Poveza do podatkovne zbirke je objavljena tudi na naši spletni strani www.kon-cert.si.

5. Seznam dovoljenih sredstev v ekološki pridelavi

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin na svoji spletni strani objavlja ažuriran seznam registriranih FFS, ki so dovoljena za ekološko kmetovanje:

<http://spletni2.furs.gov.si/FFS/REGSR/index.htm>;

V prilogi obvestila vam pošiljamo seznam dovoljenih sredstev na dan 30.3.2018. Spletno stran redno spremljajte, saj se sproti posodablja.

Pri izbiri sredstva je potrebno upoštevati tako vrsto kulture kot namen, za katerega je posamezno sredstvo registrirano.

6. Tehnološka navodila za ekološko pridelavo sadja, poljščin, zelenjadnic in grozdja

Na spletni strani MKGP so objavljena **Tehnološka navodila za ekološko pridelavo sadja, poljščin, zelenjadnic in grozdja:**

http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/kmetijstvo/ekolosko_kmetovanje/tehnoloska_navodila/;

7. Izvajalci analiz

Predvideni izvajalci analiz so naslednji izvajalci:

- Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, 1000 Ljubljana
- Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova ulica 17,1000 Ljubljana
- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor

V primeru nestrinjanja z izvajalcem analiz, lahko podate pisni ugovor z utemeljitvijo.

8. Kontrolorji 2018

Kontrole v sezoni 2018 bodo opravljali naslednji kontrolorji:

Klinar Klemen, Paulič Klemen, Pesek Boštjan, Rant Petra, Puž Mladen, Feregotto Ervin, Tomišek Nuša, Rituper Dejan, Rantaša Jože, Tekavec Valentin, Weiland Andrej, Kotnik Jasmina, Kotnik Andreja, Bevc Silva, Škrinjar Mavrin Maja, Aleksič Valentina, Drinovec Tatjana, Merkač Dani, Šavle Daniela, Vajda Katarina, Redek Jernej, Bilješkovič Darja, Štamul Karmen.

Kontrolorji v uvajanju so naslednji:

Fošnarič Davorin, Fužir Mateja, Hladnik Katja, Kobold Primož, Škrjanc Barbara, Žerak Anja.

Če se s katerim od imenovanih kontrolorjev ne strinjate, lahko v roku 15 dni od prejema obvestila vložite utemeljeno zahtevo z obrazložitvijo, zakaj želite zamenjavo kontrolorja. Vašo zahtevo bo obravnavala direktorica.

9. Najpogostejša neskladja ob kontrolah v letu 2017

V lanskem letu so bila ob kontrolah ugotovljena različna neskladja na kmetijskih gospodarstvih. V spodnji tabeli je prikazanih 10 najpogostejših neskladij, razvrščenih v padajočem vrstnem redu:

1.	Neustrezen dokup živali
2.	Pomanjkljivo označene živali
3.	Uporaba konvencionalnih nerazkuženih semen/sadik brez odobritve kontrolne organizacije
4.	Neustrezni namestitveni pogoji za živali
5.	Neustrezne deklaracije (logotip, šifra, ime proizvajalca, količine...)
6.	Neustrezna krma za živali
7.	Neustrezne deklaracije (navajanje sestavin kmetijskega izvora)
8.	Ni analize tal, gnojilnega načrta...
9.	Nepopolne evidence za predelavo (recepture, dokazila...)
10.	Privezovanje živali ni skladno

10. Nakup neekološko vzrejenih živali

V letu 2017 je bilo veliko kršitev zaradi neustreznega dokupa živali, zato vas ponovno obveščamo o **pogojih za nakup neekološko vzrejenih živali. Neekološke živali smete dokupiti samo v primeru, ko ni na voljo ekoloških živali.**

Ko se čreda ali jata sestavljata prvič, morajo biti neekološko vzrejeni mladiči sesalcev takoj po odstavitvi rejeni v skladu s pravili za ekološko kmetijstvo. Ko se neekološko rejene živali vključijo v čredo, je potrebno upoštevati naslednje omejitve:

- **bivolci, teleta in žrebeta** morajo biti stari manj kot **6 mesecev**,
- **jagnjeta in kozlički** morajo biti stari manj kot **60 dni**,
- **pujski** morajo tehtati manj kot **35 kg**.

Ko se čreda ali jata obnavlja, morajo biti neekološko vzrejeni odrasli samci in samice sesalcev, **ki še niso kotile**, naknadno rejeni v skladu s pravili za ekološko kmetijstvo. Za **nakup samic** sesalcev veljajo naslednje letne omejitve:

- največ **10 %** odraslih samic **konj** ali **goveda**,
- največ **20 %** odraslih **prašičev, ovc** in **koz**.

Kmetije, ki imajo manj kot 10 konj ali glav govedi ali manj kot pet prašičev, ovc ali koz, so vse obnovitve omejene na **največ eno žival letno**. Za te nakupe **NI POTREBNO POŠILJATI PROŠENJ**. Hraniti morate dokazila o nakupu živali in jih predložiti ob kontroli.

V primeru večjega povečanja črede (do 40 %), je potrebno poslati prošnjo na MKGP.

Na MKGP je potrebno poslati prošnjo tudi za nakup neekološko vzrejene perutnine. Kokoši nesnice in perutnina za prirejo mesa

ne smejo biti starejše od 3 dni, kokoši za prirejo jajc pa ne smejo biti starejše od 18 tednov (izjema velja do 31.12.2018).

Ministrstvo odobri nakup neekološke perutnine samo v primeru, če ekoloških živali ni na trgu. Trenutno je v Sloveniji na voljo ekološko vzrejena perutnina pri ponudniku g. Dragu Grah, telefonska številka: 041 731 608.

Obrazci prošenj za dokup živali in obrazci **prošenj za druge izjeme so na voljo na povezavi:**

<http://www.kon-cert.si/obrazci.html> ali neposredno na spletnem naslovu MKGP: http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/kmetijstvo/ekolosko_kmetovanje/obrazci_in_dovoljenja.

11. Uporaba konvencionalnih nerazkuženih semen / sadik brez odobritve kontrolne organizacije

Pogosta kršitev v letu 2017 je bila uporaba konvencionalnih semen/sadik brez odobritve kontrolne organizacije. Če ni na voljo ekoloških semen, semenskega krompirja in vegetativnega razmnoževalnega materiala, nam morate poslati izpolnjen obrazec »Prošnja za dokup konvencionalnih semen, semenskega krompirja in vegetativnega razmnoževalnega materiala«.

Obrazec dobite na naši spletni strani: <http://www.koncert.si/datoteke/Obrazci/Pronjazadokupkonv.semen2015.pdf>

Obrazec prošnje je večkrat napačno ali nepopolno izpolnjen. Obravnavamo lahko le pravilno izpolnjen obrazec.

Prošnje odobrimo takrat, ko so izpolnjeni pogoji iz 45. člena Uredbe Komisije (ES) št. 889/2008, kjer je navedeno, da se dovoljenje za uporabo neekološkega semena ali semenskega krompirja lahko izda le v naslednjih primerih:

- če nobena sorta vrste ni registrirana v podatkovni zbirki ekološkega semenskega materiala (na spletni strani MKGP),
- ekološko seme ali semenski krompir ni dobavljiv kljub pravočasnemu naročilu,
- zelena sorta vrste ni registrirana v podatkovni zbirki. Nobena od ostalih registriranih sort iste vrste ni ustrezna za mojo pridelavo (**NUJNO navesti razlog, zakaj vam druge registrirane sorte ne ustrezajo**),
- če se izvaja poljski poskus ali se želi ohraniti sorto.

Dovoljenje za uporabo neekološkega semena, semenskega krompirja in vegetativnega razmnoževalnega materiala **mora biti izdano pred setvijo posevka, zato prošnje, ki bodo posredovane po setvi, ne bodo odobrene.**

12. Najave

Ponovno vam želimo razložiti, v katerih primerih so potrebne najave.

- **Predelava poteka v necertificiranem obratu: s podpogodbniki, ki niso certificirani za predelavo ekoloških proizvodov, je treba najprej skleniti »Dogovor o predelavi«.**
- Premik čebeljakov na drugo lokacijo.
- Nabiranje prosto rastočih rastlin.

- **Vzporedna pridelava / delna kmetija** (sorte iste vrste, neekološke in ekološke, ki se med seboj težko ločijo): najaviti je potrebno spravilo ekoloških proizvodov in nas obvestiti o količini pridelka in o ukrepih za ločevanje pridelkov.

Za vse najave velja, da nam jih sporočate najmanj 48 ur oz. 2 delovna dneva prej.

Za najave pokličite na tel. št. 02 228 49 31 ali nas o tem obvestite preko e-pošte na naslov: bostjan.pesek@kon-cert.si.

13. Priprava na kontrolni pregled

Letni kontrolni pregledi se opravljajo v času rastle sezone in so lahko napovedani ali nenapovedani. Poleg letnih kontrolnih pregledov izvajamo še nadzorne naključne kontrolne preglede. Kontrolor ob kontrolnem pregledu pregleda vso dokumentacijo, poslopja, površine in živali ter preveri izpolnjevanje zahtev iz zakonodaje. V primeru suma uporabe nedovoljenih sredstev, bo odvzel vzorec za analizo.

Vse ekološke pridelovalce in predelovalce prosimo, da se na kontrolo pripravite in za kontrolorja zberete naslednje dokumente:

- subvencijsko (zbirno) vlogo iz leta 2018,
- izpisek iz registra kmetijskih gospodarstev,
- registre živali,
- veterinarski dnevnik,
- **evidence** (delovna opravila, dokupi, **KOLIČINE zalog pridelkov, proizvodov...**),
- recepture za predelane proizvode,
- deklaracije proizvodov,
- račune, dokazila in deklaracije za dokupljena sredstva, surovine....

Če se boste na kontrolorjev obisk pripravili, bo pregled krajši in bolj enostaven. Če ob kontroli ne bo prisoten nosilec KMG ali njegov namestnik, bo kontrolor opravil kontrolo ob prisotnosti pooblaščenih oseb, ki mora kontrolorju izročiti pooblastilo.

14. Vodenje evidenc

Uredba o ukrepih v primeru nepravilnosti in kršitev v ekološkem kmetovanju UL.RS št. 96/2014 v členu 6. navaja: **»Če izvajalec ne vodi nobene evidence, to pomeni hudo kršitev, katere posledica je zavrnitev izdaje oz. razveljavitev certifikata za vse kmetijske pridelke oz. živila.«**

Zato vas ponovno prosimo, da dosledno vodite evidence v obliki zapisov. Še posebej vas opozarjamo na popis KOLIČIN zalog pridelkov, predelanih proizvodov, ki so potrebne za izračun količinskega toka. Zvezek zapisov hranite na vidnem in dostopnem mestu, da vam bo vedno pri roki za redno zapisovanje ter kontrolorju na vpogled. **Zvezek zapisov** v elektronski obliki dobite na naši spletni strani http://www.koncert.si/datoteke/Ekoloska_pridelava/zvezekzapisov_2014.pdf.

Kmetijska gospodarstva v programu KOPOP + EK lahko vodite poenotene evidence, v našem zvezku zapisov pa še: predelava, trženje, živinoreja, čebelarstvo, evidentiranje pritožb,...

15. Odprava neskladij ugotovljenih ob kontroli

Prosimo vas, da dokazila o odpravi neskladij ugotovljenih ob kontroli, pravočasno do predpisanega roka posredujete na naš

Obvestilo 1-2018-EKO

naslov, da vam bomo lahko izdali certifikat. V primeru, da dokazil ne prejmemo, vam ne moremo izdati certifikata za sankcioniran pridelek / izdelek.

16. Neporavnane obveznosti

Pri pregledu odprtih postavk smo ugotovili, da nam nekateri še niste poravnali zapadlih računov tudi iz preteklih let. Prosimo, da sprejmete našo zahtevo za plačilo z razumevanjem. Vsem, ki ste račune že poravnali, se najlepše zahvaljujemo.

17. Shema Izbrana kakovost za sadje

6.3.2018 je bila objavljena potrjena specifikacija št. 33203-9/2016/78 »Izbrana kakovost sadje in predelani izdelki iz sadja«. K shemi »Izbrana kakovost – Slovenija« so tako pristopili tudi slovenski sadjarji. S to potezo izkazujejo svojo skrb za slovenskega potrošnika, saj bodo v interesu boljše prepoznavnosti ter zagotavljanja izvora in kakovosti svojih pridelkov deležni še večjega nadzora. A potrošniku želijo še posebej predstaviti sadje iz bližine. Slovensko certificirano sadje se bo od druge ponudbe na policah trgovin ločevalo po že uveljavljenem zaščitnem znaku »Izbrana kakovost – Slovenija, država pridelave in predelave«, ki je bilo do nedavnega v uporabi le za **mleko, mlečne izdelke ter perutninsko in goveje meso.**

Zaščitni znak »Izbrana kakovost – Slovenija« na sadju bo potrošnikom **zagotavljal nadstandardno kakovost proizvodov, dodaten nadzor nad pridelavo in predelavo sadja ter obenem potrjeval, da je sadje v celoti pridelano in predelano v Sloveniji.**

Za označevanje sadja z zaščitnim znakom »Izbrana kakovost – Slovenija«, mora sadje dosegati nadstandardne kakovostne kriterije, ki so si jih slovenski sadjarji sami predpisali in se obvezali, da jih bodo izpolnjevali.

Inštitut KON-CERT Maribor nudi storitev certificiranja sheme IK sadje in predelani izdelki iz sadja. Če želite več informacij in ugodnejšo paketno ceno certificiranja (eko + IK), nas prosim pokličite po telefonu 02-228-49-36 (Irena Kropf) ali nam pišite po e-pošti irena.kropf@kon-cert.si.

Več informacij, obrazce in vso pripadajočo zakonodajo o **ekološkem kmetovanju in predelavi ekoloških živil** ter ostale zanimivosti lahko najdete na naši spletni strani: www.koncert.si, vprašanja nam lahko pošljete tudi po e-pošti: info@kon-cert.si

Za vas smo dosegljivi vsak delavnik na naslednjih telefonskih številkah:

02 / 228 49 31 (J. Rantaša, B. Pesek, M. Puž, D. Rituper)

02 / 228 49 32 (J. Pušaver)

02 / 228 49 41 (V. Aleksič, J. Kotnik)

Sodelavci Enote za ekološko pridelavo vam želimo uspešno pridelovalno sezono!

Priloge:

- Seznam FFS, dovoljenih v ekološki pridelavi na dan 30.3.2018
- Dvodnevna EKO ekskurzija na Hrvaško

